

Харитя (скорочено)

Михайло Коцюбинський

Харитина мати захворіла. Її батько помер, і мати все тужить та слабує. Злягла у жнива, в гарячу пору, коли всі, хто лиш вміє жати, подались на ниву. А зерно стигле, сиплеться.

Харитя ввійшла в хату, внесла важке відро з водою. Рука від незвичайної ваги зомліла. Але по хвилині вже метнулася варити їсти Жваві рученята бігали від однієї роботи до іншої. Смагляве личко розчервонілось, вуста розтулились. Забула навіть про кісники – радість, яку подарувала Харитина хрещена мати. Харитя бачила, як мати переживала, що хліб залишається невижати. "Не плачте, мамо, Бог допоможе", – сказала дівчинка, а в голові вже засіла думка. Минулого року вона бачила, як мати жне. Але торік вона була мала і не могла вдержати в руках серпа. А зараз ці рученята внесли важке відро. Вона вижене нивку. І привиділась Хариті вижата нива: стоять полукіпки й блищать на сонці, як золоті. А потім вона попросить хрещеного батька перевезти їх, і за це глядітиме їх маленького Андрійка. А матусі потім скаже: "Я ж казала, Бог допоможе".

Куліш зварився, мати з'їла дві-три ложки. Несмачний вийшов. Харитя теж чи їла, чи не їла, помила посуд, а в голові все крутилася думка. Помолилась: Бог-отець – добрий дідусь із сивою бородою, який любить дітей і не дасть їх скривдити.

Вранці-раненько Харитя нагодувала маму й сказала, що піде побавитись. А сама пішла на нивку. Ніколи не ходила вона так далеко. На ниві було несказанно гарно. Погідне небо дихало на землю теплом. Жита вилискували на сонці. Червоніло море колосків пшениці. Долиною повилась річечка, наче хто кинув синю стрічку на зелену траву. А далі піднімалась гора, ніби вкрита розкішними килимами ярини. Між зеленими килимами біліє гречка, наче хто розклав шматки полотна. А в небі лунає пісня жайворонка. І добре Хариті, і лячно. Пішла далі. Мимохіть зривала квіточки. А ось і нивка. Цвіркун цвіркоче, шелестить сухий колос.

Стала Харитя жати. Жне, аж ось, наче щось обпекла. Побачила на пальчикові кров. Сльози навернулися на очі. І заплакала б, та згадала маму. Стерня коле ноги. Стало страшно. А раптом що вискочить і задушить Харитю. Лице її пополотніло, страх здавив. Наважилась тікати. А в цей час ішли стежкою дві молодичі. Страх минув, і зразу стало жаль себе. Заболіли ноги, занив попереки. Сльози навернулися на очі. Побачили Харитю жінки. Одна з них була її хрещена мати. Заспокоїли вони дівчинку, сказали, що вижнуть нивку.

Розповіли жінки Харитиній мамі, яка в неї дочка. Нивку вижали. А щаслива Харитя промовляла до мами: "Хіба я не казала, що Бог допоможе?"